

Compostela
Cultura

VIAXES

Real Filharmonía de Galicia

Temporada de abono 2021-22

XOVES 21

ABRIL 2022

Auditorio de Galicia, 20.30 h

UN MUNDO EN MOVIMIENTO

Paul Daniel, director

Martin Grubinger, percusión

PROGRAMA

I

AVNER DORMAN (1975)

Frozen in time

Indoafrica

Eurasia

The Americas

Martin Grubinger, percusión

II

CARL NIELSEN (1865-1931)

Sinfonía núm. 4 op. 29, FS 76 “O inextinguible”

Allegro

Poco allegretto

Poco adagio quasi andante

Allegro

Duración aproximada do concerto: 85 minutos

Pregámoslle ao público que non faga fotografías e que desconecte os teléfonos móbiles, reloxos, etc.

Real Filharmonía de Galicia

Temporada de abono 2021-22

A Real Filharmonía de Galicia créase no ano 1996 en Santiago de Compostela, e ten a súa sede permanente no Auditorio de Galicia, na cidade de Santiago de Compostela. Está formada por cincuenta músicos de 17 nacionalidades diferentes. Paul Daniel é, dende 2013, o seu director titular e artístico; Maximino Zumalave o seu director asociado e Joana Carneiro a principal directora convidada. Coa orquestra colaboran os máis destacados directores, cantantes e instrumentistas de todo o mundo. A RFG está comprometida en achegar a música clásica a todo o territorio galego, aos públicos máis novos e destaca, ademais, o seu compromiso co patrimonio musical galego. Xestionada polo Consorcio de Santiago, a RFG está financiada pola Administración Xeral do Estado, a Xunta de Galicia e o Concello de Santiago.

Director artístico titular

Paul Daniel

Principal directora convidada

Joana Carneiro

Director asociado

Maximino Zumalave

VIOLÍNS I

James Dahlgren,
concertino
Adriana Winkler,
axuda de concertino
Ildikó Oltai **
Ilya Fisher
Yulia Petrushevskaya
Michal Ryczel
Daniel Kordubaylo
Anna Alexandrova
Claudio Guridi
Victoria Jurov
Carla Alonso ***

VIOLÍNS II

Grigori Nedobora *
Nikolay Velikov **
Enrique Roca
Kiyoko Ohashi
Gyula Vadaszi
Irina Gruia
Helena Sengelow
Samira Ajkic
Estefanía del Barrio ***
Pau Fogás ***

VIOLAS

Tilmann Kircher *
Natalia Madisson **
Iriana Fernández
Anne Schlossmacher
Ionela Ciobotaru
Oxana Bakulina
Teresa Cardoso (R)
Álvaro Godoy ***

VIOLONCELLOS

Plamen Velev *
Millán Abeledo **
Thomas Piel
Carlos García
Juanjo Díez (R)
Clara Martínez (R)
Ana Represas ***

CONTRABAIXOS

Carlos Méndez *
Alfonso Morán **
Ruth Alonso (R)
Marcos Vázquez ***

FRAUTAS

Laurent Blaiteau *
Luís Soto **
Cristina Pati ***

ÓBOES

Christina Dominik *
Esther Viúdez **
Rut Santiago ***

CLARINETES

Beatriz López *
Vicente López **
Xosé Antón
Comesaña ***

SAXOFÓN

Pablo Coello (R)

FAGOTES

Juan Carlos Otero *
Manuel Veiga **
Marta Balsa ***

TROMPAS

Alfredo Varela *
Xavier Ramón **
Jordi Ortega *
Sánchez ***

TROMPETAS

Javier Simó *
Ramón Llátser **
Roberto Bolaño ***

TROMBÓN

Arturo Centelles (R)
David Manuel
Rodríguez (R)
Marcos Dorado (R)

TUBA

Miguel Franqueiro (R)

TIMBALES

José Vicente Faus *
Juan Martín (R)

PERCUSIÓN

Diego Ventoso (R)
Sergio Sanchís ***

PIANO/CELESTA

Haruna Takebe (R)

* principal | ** copincipal | *** EAEM (Curso Avanzado de Especialización Orquestral) | (R) reforzo

Paul Daniel

Director

É director principal e artístico da Real Filharmonía de Galicia desde 2013, ano no que tamén se converteu en director musical da Orquestra Nacional de Burdeos. Ocupou o mesmo cargo na Orquestra Sinfónica de Australia Occidental en Perth de 2009 a 2013 e ten actuado como director invitado coas principais orquestras e compañías de ópera de todo o mundo, ademais de ocupar varios postos permanentes. De 1997 a 2005 foi director musical da English National Opera; de 1990 a 1997 foi director musical de Opera North e director principal da English Northern Philharmonia; e de 1987 a 1990 foi director musical da Opera Factory. Entre os seus compromisos como convidado de ópera atópanse a Royal Opera House, Covent Garden, La Monnaie de Bruxelas, a Bayerische Staatsoper de Múnic, a Deutsche Oper de Berlín, a Semperoper de Dresde e a Metropolitan Opera de Nova York.

Os compromisos orquestrais de Paul Daniel inclúen actuacións

coa Philharmonia, a Filharmónica de Londres, a OAE (coa que gravou *Elijah* para Decca), a Orquestra Sinfónica da Cidade de Birmingham, a Academia de Música Antiga, a Orquestra de París, a Orquestra Sinfónica da Radio de Baviera, a Gürzenich-Orchester Köln, a Gewandhaus de Leipzig, a Filharmónica da Radio dos Países Baixos, a Filharmónica de Tampere, a Orquestra de Cleveland, a Sinfónica de Milwaukee, a Filharmónica de Nova York e a Filharmónica de Los Ángeles.

Os seus plans operísticos recentes e futuros inclúen *Gloriana* para o Covent Garden, un novo encargo de Judith Weir para o Festival de Bregenz e o Covent Garden, *Lulu* para La Monnaie de Bruxelas, un programa dobre de *L'Enfant et les Sortilleges* e *Der Zwerg* para a Opera National de París, *Les Troyens* para a Deutsche Oper de Berlín, *A Village Romeo and Juliet* para a Ópera de Frankfurt e *Werther* para o New National Theatre de Tokio. No verán de

Real Filharmonía de Galicia

Temporada de abono 2021-22

2019 Paul Daniel dirixiu a estrea mundial de *The Thirteenth Child* de Poul Ruders para a Santa Fe Opera. Coa súa propia orquestra en Burdeos realizou interpretacións moi aclamadas de *Tristan e Isolde*, *Elektra* e *Die Walküre*. Os seus compromisos orquestrais inclúen concertos coa Filharmónica da BBC, a Royal Philharmonic, a Orquestra Sinfónica da Radio de Baviera de Múnic, a Sinfónica de Hamburgo, a Rundfunkorchester de Múnic, a Tapiola Sinfonietta, a Academia Nacional de Música de Australia, a Nova Orquestra Nacional de Gran Bretaña e o Festival de Bregenz.

Paul Daniel presidiu o xurado do 57º Concurso Internacional de Dirección de Orquestra de Besançon en setembro de 2021. As súas numerosas gravacións inclúen o exitoso CD da *Terceira Sinfonía* de Elgar en Naxos, e unha discografía en expansión coa Orquestra Nacional de Burdeos. A súa interpretación de *Lulu* para La Monnaie, con Barbara Hannigan no papel principal, foi editada nun premiado DVD. En febreiro de 1998, Paul Daniel recibiu un Premio Olivier polos seus destacados logros na ópera, e foi condecorado coa Cruz do Imperio Británico na lista de honras do ano 2000.

Martin Grubinger

Percusión

Posiblemente o mellor multipercusionista do mundo, Martin Grubinger posúe un repertorio inusualmente amplo que vai desde obras en solitario e música de cámara, incluído o seu propio grupo Percussive Planet Ensemble, ata concertos de percusión. A súa perfección técnica, o seu entusiasmo e a súa versatilidade musical converten as súas actuacións en verdadeiros acontecementos “imperdibles” e levaron a percusión desde a parte traseira dunha orquestra ata o centro do escenario.

Como artista residente da actual tempada da Wiener Symphoniker, Martin Grubinger aparece en varias ocasións coa orquestra, entre elas nos concertos da Wiener Konzerthaus e a Wiener Musikverein. Ademais, volve traballar con orquestras asociadas desde hai tempo, como a Frankfurt Radio Symphony e a Gürzenich Orchestra, e sairá de xira coa Orquestra Nacional de Bélxica e a Bruckner Orchestra Linz. As novas colaboracións inclúen compromisos

coa St. Louis Symphony e a Real Filharmonía de Galicia.

Entre o crecente número de obras escritas para Grubinger atópanse *Frozen in Time* (2007) de Avner Dorman e o *Friedrich Cerha's Concerto* (2008), interpretado e gravado coa Wiener Philharmoniker dirixida por Peter Eötvös en Kairos, así como o *Tan Dun's Concerto, Tears of Nature* (2012). En 2014, *Speaking Drums* de Eötvös estreouse mundialmente coa Mahler Chamber Orchestra dirixida polo compositor. Na temporada 2022/2023 estreárase un novo concerto para percusión dedicado a Martin Grubinger por Daníel Bjarnason coa Orchester Philharmonique Luxembourg e posteriormente interpretárase coa Helsinki Philharmonic Orchestra, Staatskapelle Berlin, Noord Nederlands Orkester, Tonhalle Orchester Zürich, Deutsches Symphonieorchester, Iceland Symphony Orchestra, Göteborgs Symfoniker e Kristiansand Symfoniorkester. Os renomeados proxectos de percusión de

Real Filharmonía de Galicia

Temporada de abono 2021-22

Grubinger, como *The Percussive Planet*, *Century of Percussion* e *Caribbean Showdown*, son outros exemplos da súa versatilidade.

En 2016/17 Grubinger foi Artista en Residencia na Elbphilharmonie. Outras residencias levárono á Camerata de Salzburgo e á Philharmonie Köln, Philharmonie München, Wiener Konzerthaus e Tonhalle Orchester Zürich. Actuou con orquestras como a NHK Symphony, Oslo Philharmonic, a National Symphony Orchestra of Taiwan, a NDR Sinfonieorchester, Hamburg, Munich and Dresdner Philharmoniker, Wiener Philharmoniker, Bamberger Symphony e a BBC Philharmonic. É convidado regularmente coas principais orquestras dos Estados Unidos, entre elas a Los Angeles Philharmonic Orchestra e a New York Philharmonic Orchestra.

As súas aparicións regulares en festivais inclúen o Festival de Música de Rheingau, o Festival de Primavera de Heidelberg, o Bregenzer Festspiele, o Beethovenfest Bonn, o Festival de Lucerna e Festival de Salzburgo, o Festspielhaus de Baden-Baden, o Brass & Percussion Festival no

Suntory Hall de Toquio e o Grant Park Music Festival de Chicago. En 2013 foi Artiste Étoile no Festival de Lucerna.

Gañador de múltiples premios, Martin Grubinger recibiu o Premio Bernstein do Schleswig Holstein Musik Festival e o prestixioso Premio Würth de Jeunesses Musicais. O primeiro CD de Grubinger, *Drums 'n' Chant*, foi seguido por unha gravación en DVD en directo de *The Percussive Planet*, ambos os dou para Deutsche Grammophon. Desde entón gravou varios proxectos para diversos selos.

Nacido en Salzburgo, Martin Grubinger estudou no Conservatorio Bruckner de Linz e no Mozarteum de Salzburgo. Rapidamente gañou atención grazas á aparición en diversos concursos internacionais, como o Concurso Mundial de Marimba en Okaya, Xapón, e o Concurso da UER en Noruega. Martin Grubinger é profesor na Universidade das Artes de Zúric e profesor de multipercusión na Universidade de Música e Arte Dramático Mozarteum de Salzburgo.

Avner Dorman estudou composición con John Corigliano e Josef Bardanashvili, doutorándose nesa disciplina na Juilliard School. Na actualidade, é profesor asociado de teoría musical e composición no Conservatorio de Música Sunderman do Gettysburg College. As súas composicións son básicas no repertorio contemporáneo e son interpretadas regularmente por Zubin Mehta, Ricardo Chailly, Andris Nelsons, Pinchas Zukerman, Gil Shaham, Martin Grubinger e Hilary Hahn, entre outros. Na tempada 2019/20, as Sinfónicas de Boston e Chicago, a Filharmónica de Israel e a Orquestra do Centro Nacional das Artes ofreceron estreas da súa música e a súa segunda ópera *Die Kinder Des Sultans*, con libreto de Ingeborg von Zadow, foi estreada no Teatro de Dortmund. Dorman ten recollido numerosos galardóns como o Premio Azrieli 2018 para a música xudía, e o seu debut operístico, *Wahnfried*, foi finalista na categoría de estrea mundial nos Premios Internacionais de Ópera. A música deste compositor é de complexa factura e rigorosa técnica,

expresada cunha voz conmovedora e singular e inspirada nunha variedade de influencias culturais e históricas. As súas obras utilizan un vocabulario rítmico emocionante e sofisticado, así como timbres e cores únicas. O propio compositor escribe así sobre este concerto para percusión e orquestra en tres movementos: “O título *Frozen in time* (Conxelado no tempo) fai referencia a instantáneas imaxinarias do desenvolvemento xeolóxico da Terra desde a prehistoria ata a actualidade. Aínda que non podemos estar seguros de como era a Terra hai millóns de anos, a maioría dos científicos están de acordo en que os distintos continentes formaban un só megacontinente [...] Cada movemento imaxina a música dun gran continente prehistórico nun momento determinado:

I. Indoáfrica: A peza ábrese cun gran xesto, como unha avalancha, ao que segue unha “conxelación do tempo”. O tema principal do primeiro movemento baséase en ciclos rítmicos do sur da India (Tāas) e en escalas. O rango do tema expándese gradualmente como unha espiral, como o faría

na improvisación clásica india. O segundo tema baséase no ritmo interno da Tãas, que tamén se atopa nalgunhas tradicións da música de África Occidental. Cando o percusionista empeza a tocar o tema coa marimba e as cinzarras, aseméllase máis á música Gamelan do sueste asiático. A continuación, o solista volve á percusión e devolve a música ás súas orixes africanas, construindo o movemento ata unha culminación extática. Neste punto, a avalancha inicial volve ser un estoupido de emocións máis que un fenómeno natural. Tras unha breve cadencia, o movemento conclúe cunha fuga que retoma os temas da sección inicial.

II. Eurasia: O segundo movemento é unha exploración dos lados máis escuros do gran continente de Eurasia, onde as emocións son fondas pero mantéñense en silencio (o movemento trata principalmente das tradicións de Europa central e Asia central e oriental). O ritmo de bombo inicial (que se toma prestado da *Siciliana*) e as longas notas altas das cordas separan este movemento dos exteriores en termos de xeografía

e clima. Ademais, o feito de que o solista só utilice instrumentos de metal neste movemento faio máis frío e de carácter máis nórdico. Os materiais melódicos deste movemento inspíranse nas *Sicilianas* de Mozart que aparecen nalgúns dos seus movementos máis íntimos e conmovedores (*Concerto para piano K.488*, *Sonata K.280*, *Roldo K.511* e o aria *Ach, ich Fühl's*). Ao longo do movemento pódese ouvir que a guerra se está xestando baixo a superficie, aínda que só irrompe brevemente en forma de campás e modos de Asia central que invaden o ambiente introspectivo da *Siciliana*. O movemento termina cunha longa meditación sobre o tema inicial, con moitos momentos conxelados no tempo.

III. As Américas: O último movemento é unha instantánea do presente (as Américas son, de feito, aínda un continente). Ademais, a mestura de culturas é un elemento básico da América moderna. O movemento final está construído como un rondó. O retrouso representa os estilos americanos principais (Broadway ao principio, estilo

sinfónico americano na súa segunda repetición, jazz suave na terceira, e música grunge -rock ao estilo de Seattle- na súa repetición final). As seccións episódicas exploran outros sons do continente americano: o tango, o jazz afrocubano, o swing e o minimalismo. Como a música americana é por natureza inclusiva, o movemento inclúe unha recapitulación da música africana, europea e asiática, atando a peza.”

Carl Nielsen traballaba no campo co seu pai ata que, aos 14 anos, ingresou na banda do décimo sexto batallón da Real Armada Danesa, o que lle proporcionou habilidades musicais e onde descubriu a Mozart, Beethoven e Bach. Tras familiarizarse coas obras destes autores comezou a compoñer as súas pezas e, en 1884, ingresou no Conservatorio de Copenhague cunha bolsa para estudar piano e violín. Nielsen afirmou en numerosas ocasións que negaba calquera posibilidade de revolución na arte e a súa linguaxe está fondamente arraigada nos códigos do clasicismo e primeiro romanticismo, como manifestan

“a súa predilección polas tríadas, as claves emparentadas e o seu ritmo harmónico relativamente pesado. Pero durante a década de 1890 desenvolveu a súa harmonía, en aparencia independente, que pode ser chamada tonalidade ampliada, na que calquera dos doce semitóns poden ser utilizados dentro dunha escala tonalmente centrada”, segundo T. Schousbe. Nielsen escribiu a súa *Cuarta Sinfonía* entre 1914 e 1916, dirixindo el mesmo a súa estrea coa Orquestra da Sociedade de Músicos de Copenhague. A pesares de ser coñecida co sobrenome de *Det uudslukkelige* (*O inextinguible*) alude a unha abstracción pois o artigo é neutro e así o se explica na partitura: “Baixo este título, o compositor propúxose indicar nunha soa palabra o que só a música é capaz de expresar por completo: o desexo elemental de vivir. A música é a vida e, ao igual que ela, é inextinguible. O título que lle deu o compositor a esta obra podería parecer superfluo. Sen embargo, utilizou esta palabra para subliñar o carácter estritamente musical da súa tarefa. Non se trata dunha

indicación programática, senón dunha suxestión para adentrarse neste territorio, propio da música”. En catro movementos a *Sinfonía núm. 4*, é unha partitura complexa na forma en que acumula ideas e sonoridades, pero sinxela na consecución do obxectivo desexado. Un primeiro movemento de enerxía desbordante; primeiro os ventos, con intervencións dos timbais, insisten nun motivo de tres notas e logo precipítanse nunha vigorosa figura de tresillos. O extenso arrebatado inicial cálmase cunha figura descendente de notas repetidas nas frautas e logo nos clarinetes que, co tempo, presentan un suave tema secundario que evoca melodías sibelianas que acaba converténdose no elemento conciliador da sinfonía. Os violíns, animados polos timbais, dan paso a un *Allegretto* que, co *pizzicato* das madeiras e as cordas ao estilo de Brahms, adquire o carácter dun *intermezzo*. O terceiro movemento lento comeza con intensidade, un amplo canto nos violíns sobre uns palpitantes timbais que presentan un material que tamén figurará de forma destacada no final. Axitadas

notas repetidas, características de Nielsen, salpican a paisaxe dramática. A ponte cara ao cuarto movemento, una avalancha de actividade dos violíns, conduce ao tema principal, unha síntese do tema lírico do primeiro movemento e de partes do movemento lento. O final ten os seus primeiros momentos de exaltación interrompidos por un feroz dramatismo no que aparecen de novo os timbais. O cumio da obra é levado ao triunfo final polo tema secundario do clarinete do primeiro movemento, entoado polos ventos, os metais e as cordas baixas. Estas páxinas finais inscribíense na gran tradición sinfónica do século XIX.

PRÓXIMOS CONCERTOS

Xoves 28 abril, 20:30 h

AUSTRIA: IDA E VOLTA

CICLO DE PIANO ÁNGEL BRAGE

REAL FILHARMÓNIA DE GALICIA

Javier Perianes, director e piano

W. A. Mozart: Concerto para piano núm. 9
en Mi bemol maior, KV. 271 “Jeunehomme”

L. v. Beethoven: Concerto para piano núm. 3
en do menor, op. 37

Xoves 5 maio, 20:30 h

DO SUR AO NORTE

REAL FILHARMÓNIA DE GALICIA

Jessica Cottis, directora

P. Sculthorpe: Earth Cry

J. Sibelius: Sinfonía núm. 2 en Re maior,
op. 43

C
**Compostela
Cultura**

AUDITORIO DE GALICIA

Avda. Burgo das Nacións s/n
15705 Santiago de Compostela

DESPACHO DE BILLETES

T 981 571 026 | T 981 573 979 (Auditorio)
T 981 542 462 Zona C

OFICINAS

T 981 552 290 | T 981 574 152

www.rfgalicia.org
www.compostelacultura.gal

RealFilharmoniadeGalicia
CompostelaCultura

@rfgalicia
@CCultura

@realfilharmoniadegalicia
@compostelacultura

